

ÖZ

Tez konusu: **Kırgızistan'da Savunma Harcamaları ve Ekonomik Etkileri**

Tez Danışmanı: **Doç. Dr. Selami SEZGİN**

Hazırlayan: **Tolkun UYÇUBEK KIZI**

Haziran, 2008, 70 sayfa

Savunma harcamalarındaki artış oranları bazı dönemlerde düşmesine rağmen, dünyanın birçok bölgesinde hala oldukça yüksektir. Savunma harcamalarıyla ilgili araştırmalarda başlıca iki sorunla karşılaşılır. Bunlar; savunma harcamalarının tanımı ve veri toplama zorluluğundan oluşmaktadır. Bu sorunlar özellikle uluslararası karşılaştırmalarda güçlük yaratmaktadırlar. Askeri gücün bir göstergesi olarak, savunma harcamalarının ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini değerlendirmek, savunma harcamalarının optimum düzeyini belirleme gibi birçok alanlarda önem taşıyan bir konudur.

Bu tezin amacı, savunma harcamaları ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi araştırmaktır ve Kırgızistan açısından değerlendirmektir. Çalışmada savunma harcamaları ve ekonomik büyüme ilişkisi; Askeri Keynesci Yaklaşım ve Neo-Klasik Teorik Yaklaşımlar açısından açıklanmaktadır. İkinci bölümde ise Kırgızistan'daki savunma harcamaları ve ekonomik büyüme üzerindeki etkilerine önem verilmektedir. Diğer bir değişle ülkedeki savunma harcamalarının bütçe temelinde değerlendirme ve savunma harcamaları ile eğitim, sağlık harcamaları arasındaki korelasyona dayalı olarak incelenmektedir. Üçüncü bölümde ise Kırgızistan'da askerlik görevi ve savunma açıklanacaktır. Buradan daha çok ülkedeki silahlı kuvvetlere ve Ulusal Gvardiyaya önem verilmektedir.

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Магистрдык иштин темасы: **Кыргызстанда коргонууга кеткен чыгашалар жана алардын экономикалык таасирлери**

Магистрдык иштин жетекчиси: **э.и.к., доц. Селами Сезгин**

Даярдаган: **Толкун Уйчубек кызы**

Июнь, 2008, 70 бет

Коргонууга кеткен чыгашалар мезгил мезгил менен азайса деле дүйнөнүн көптөгөн өлкөлөрүндө бюджеттин көп үлүшүнө ээ болуп келүүдө. Коргонууга кеткен чыгашалардын үстүндө жүргүзүлгөн изилдөөлөрдө негизинен эки маселе пайда болот. Бул маселелер болсо: коргонууга кеткен чыгашалардын аныктамасын жасоо жана коргонуу үчүн каражат табуу болуп саналат. Бул маселелер болсо өзгөчө эл аралык салыштыруулар жасалганда оңойго турбайт. Аскердик күчтүн бир көрсөткүчү катары коргонууга кеткен чыгашалардын экономикага тийгизген таасирине анализ жүргүзүү жана коргонууга кеткен чыгашалардын оптималдуу абалын аныктоо эң маанилүү темалардын катарына кирет.

Бул магистрдык иштин максаты: коргонууга кеткен чыгашалар жана алардын экономиканын өсүшүнө тийгизген таасирин аныктоо болуп саналат. Диссертацияда коргонууга кеткен чыгашалар менен экономиканын ортосундагы байланыш Аскердик-Кейнстик теория жана нео классикалык теориялардын негизинде изилденет. Экинчи бөлүмдө болсо Кыргызстанда коргонууга кеткен чыгашалар менен экономикага тийгизген таасирлерине маани берилет. Башкача айтканда эң негизги маселе коргонууга кеткен чыгашаларды бюджеттин негизинде анализдөө жана бул чыгашалардын билим берүүгө кеткен чыгашалар менен саламаттыкты сактоого кеткен чыгашалар ортосундагы байланышын аныктоо болуп саналат. Үчүнчү бөлүмдө болсо Кыргызстанда коргонуу жана аскердик милдетти өтөө системасына маани берилет. Ошондой эле өлкөдөгү курал жарак күчтөрү менен Улуттук Гвардия жөнүндө айтылып өтөт.

АННОТАЦИЯ

Тема магистерской работы: **Экономические влияния государственных расходов на оборону в Кыргызстане**

Руководитель магистерской работы: д.э.н., доц. **Селами Сезгин**

Исполнитель: **Толкун Уйчубек кызы**

Июнь, 2008, 70 страниц

Не смотря на то, что рост расходов на оборону снизился в последнее время, эти расходы все еще остаются на высоком уровне во многих странах мира. В работах, посвященных оборонным расходам, сталкиваются с двумя проблемами. Во-первых, определение расходов на оборону, и во-вторых, сложности связанные с получением данных относительно этих расходов. Эти проблемы препятствуют сравнению расходов на международном уровне. Расходы на оборону являются одним из показателей военной мощи страны, и изучение их влияния на экономический рост играет большую роль при определении оптимального объема этих расходов, а также во многом другом.

Целью данной работы является исследование связи между уровнем расходов на оборону и экономическим ростом, а также оценка этой взаимосвязи на примере Кыргызстана. В работе взаимосвязь между оборонными расходами и экономическим ростом рассмотрена с точки зрения военно-кейнсианского и неоклассического подходов. Во второй части работы исследуется влияние оборонных расходов на экономический рост в Кыргызстане. Другими словами, расходы на оборону страны оцениваются на уровне бюджета, опираясь на корреляцию между оборонными расходами и расходами на образование, и здравоохранение. В третьей части рассматривается воинский и долг и оборона в Кыргызстане. Здесь особое внимание уделено вооруженным силам Кыргызской Республики и Национальной Гвардии.

ABSTRACT

The subject of master work: **Economic Effects of Defence Expenditures in Kyrgyzstan**

Supervisor of master work: **Assoc. Prof. Selami Sezgin**

Perfomed: **Tolkun Uychubek kyzy**

June, 2008, 70 pages

Despite slowdown in the rate of increase of defence spending in some periods, the level of defense expenditures is still high in most regional of the world. It is faced the major two issues in researches relate to defense expenditures: These are difficulties of the definitions of defense expenditures and data collection. A standart definition of defense expenditures is not available. This case creates difficult for international comparisons. An assessment of effects of defense expenditures on economic growth to be a measure of military strength is crucial for example to define optimal the level of defense expenditures.

The purpose of this paper is to investigate the relation between defense expenditures and economic growth and to assess by Kyrgyzstan. In this study, the relation between defense expenditure and economic growth is explained from the view of the adverse and positive effects of defense expenditures on growth and demand-supply side approaches. In a second section attention was payed under the effects of defense expenditures and economic growth in Kyrgyzstan. In other words, defense expenditures assesses on the main of budget and defense expenditures with education, medicine expenditures are researched between correlation. In the thirth section, there will be given information about military strength and defense in Kyrgyzstan. Here will be impused to the armed forces and National Gvardiya of the country.

